

Μαρία Κακριδή Φερράρι

Επίκουρη καθηγήτρια Κοινωνιογλωσσολογίας - Ανάλυσης λόγου

Τομέας Γλωσσολογίας

Τμήμα Φιλολογίας

Βιογραφικό σημείωμα

1. Σπουδές

1977: Πτυχίο του Φιλολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής.

1977-1979: Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Τμήμα Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου René Descartes της Σορβόνης (Paris V). Απόκτηση του μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδικευμένων Σπουδών στη Γλωσσολογία (Diplôme d' Études Approfondies en Linguistique).

1998: Υποστήριξη διδακτορικής διατριβής με θέμα «Επανάληψη: η λειτουργία της ως βασικού μηχανισμού στη γλώσσα» και απόκτηση του τίτλου της διδάκτορος του Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας.

2. Επαγγελματική πορεία

1980: Διορισμός σε θέση επιστημονικής συνεργάτιδας στον Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας.

1992: Μονιμοποίηση σε προσωποπαγή μόνιμη θέση επιστημονικής συνεργάτιδας.

1999: Εκλογή σε θέση λέκτορα στον Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας.

2005: Εκλογή σε θέση επίκουρης καθηγήτριας Κοινωνιογλωσσολογίας-Ανάλυσης λόγου στον Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας

3. Διδασκαλία

Διδασκαλία προπτυχιακών μαθημάτων (Θεωρητική γλωσσολογία, Κοινωνιογλωσσολογία, Στοιχεία επιστημονικής γραφής)

Διδασκαλία στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας, κατεύθυνσης Γλωσσολογίας (Πραγματολογικές, κειμενολογικές και κοινωνικές παράμετροι της γλώσσας (ή Βασικές αρχές της Ανάλυσης Ομιλίας), Γλωσσικός σχεδιασμός -γλωσσική πολιτική I: θεωρητικό υπόβαθρο και εφαρμογές, Γλωσσικός σχεδιασμός -γλωσσική πολιτική II: Προτυποποίηση (Θεωρία – Εφαρμογές), Διαλεκτολογία, Θέματα κοινωνιογλωσσολογίας, Γλωσσική μεταβολή)

Διδασκαλία στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας (Κοινωνιογλωσσολογία, Μεθοδολογία έρευνας: συγγραφή διπλωματικής εργασίας)

Διδασκαλία στο διδρυματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα "Τεχνολογισσία" (Δομή του κειμένου (γραφτού - προφορικού), Εισαγωγή στη γλωσσολογία)

Επίβλεψη διπλωματικών εργασιών

Επίβλεψη διδακτορικών διατριβών

4. Συμμετοχή σε προγράμματα:

- 1) «Τεχνολογισσία»: διεπιστημονικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα διδασκαλίας της Γλωσσολογίας σε απόφοιτους Τμημάτων Πληροφορικής, Τομέας Γλωσσολογίας Παν/μίου Αθηνών, 1998-1999 (βλ. μεταπτυχιακή διδασκαλία).
- 2) Πρόγραμμα παραγωγής βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού: επιστ. σύμβουλος σε παραγωγή ταινίας σχετικά με τις κοινωνιολέκτους της Ν.Ε., Παιδ. Ινστιτούτο, 1999-2000.
- 3) Πρόγραμμα δημιουργίας ηλεκτρονικού κόμβου για τα γλωσσικά μαθήματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση - Υποδράση 4.4: Ηλεκτρονικό περιοδικό *Γλωσσικός Υπολογιστής*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 1999-2000 (Συντονισμός της θεματικής στήλης *Γλωσσική ποικιλία και γλώσσα του σχολείου*, σε συνεργασία με τη Δήμητρα Κατή και τη Βασιλική Νικηφορίδου και της στήλης των βιβλιοπαρουσιάσεων, σε συνεργασία με τον Κώστα Κανάκη).
- 4) Πρόγραμμα δημιουργίας ηλεκτρονικής πύλης για την ελληνική γλώσσα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, στο πλαίσιο του προγράμματος *Κοινωνία της Πληροφορίας*. Κείμενα με θέματα *Διάλεκτος, Στάσεις απέναντι στη γλώσσα*, κριτική παρουσίαση βιβλίων.

5. Συμμετοχή σε διοικητικό έργο

Συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας

Συμμετοχή στη ΣΕΜΣ

Συμμετοχή στην επιτροπή κατατακτηρίων εξετάσεων κλπ.

6. Συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές

Συμμετοχή σε διάφορες επιστημονικές επιτροπές συνεδρίων, επιστημονικών περιοδικών, συλλογικών τόμων κλπ.

7. Δημοσιεύσεις:

ΚΑΚΡΙΑΗ Μ. 1986: Η κοινωνική προσέγγιση της γλώσσας: Κοινωνιογλωσσολογία. *Διαβάζω* 144, 21/5/1986, 38-40.

- ΚΑΚΡΙΔΗ-FERRARI M. & Δ. ΧΕΙΛΑ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ 1996: Η γλωσσική ποικιλία και η διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Στον τόμο *Η Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα - Προβλήματα Διδασκαλίας*. Αθήνα: Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, 17-51.
- ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 1998: *Επανάληψη: Η λειτουργία της ως βασικού μηχανισμού στη γλώσσα*. Διδ. διατριβή, Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.
- ΚΑΚΡΙΔΗ Μ., Δ. ΚΑΤΗ, Β. ΝΙΚΗΦΟΡΙΔΟΥ 1999: Γλωσσική ποικιλία και σχολική εκπαίδευση. *Γλωσσικός Υπολογιστής* τόμ. 1, τεύχ. 1 (Περιοδική έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη γλώσσα και τη γλωσσική αγωγή), Δεκέμβριος 1999, 103-112.
- ΚΑΚΡΙΔΗ Μ. 2000: Νόρμα, γλωσσική ποικιλία και εκπαίδευση. *Γλωσσικός Υπολογιστής* τόμ. 2, τεύχ. 1-2 (Περιοδική έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη γλώσσα και τη γλωσσική αγωγή), Δεκέμβριος 2000, 161-167.
- ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 2001: Μετάφραση ξένων όρων. *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*, επιστ. επιμ. Α.-Φ. Χριστίδης σε συνεργασία με Μ. Θεοδοροπούλου. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 203-205 (βλ. και www.komvos.edu.gr →Γλώσσα: θεωρία-διδασκαλία →Οδηγός).
- ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 2001: Πλούσιες και φτωχές γλώσσες. Στον τόμο *Δέκα μύθοι για την ελληνική γλώσσα*, επιμ. Γιάννης Η. Χάρης, Αθήνα: Πατάκης, 103-110.
- ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 2002 [2003]: Επαναληπτικά φαινόμενα στον λόγο διαφορετικών ομιλητών: επικυρωτική επανάληψη. *Γλωσσολογία* 14, 103-116. [Επίσης, σε συντετμημένη μορφή, στον Christos CLAIRIS (επιμ.), *Γλωσσολογικές έρευνες για την ελληνική, Πρακτικά του 5^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Σορβόννη, 13-15 Σεπτεμβρίου 2001, Παρίσι: L' Harmattan 2002, 255-258.]
- ΚΑΚΡΙΔΗ-FERRARI M. 2002: La lingua greco-moderna nel quadro europeo contemporaneo. *Quaderni del Premio Letterario Giuseppe Acerbi*, numero 3, anno 3 (10a edizione: Grecia). Comune di Castel Goffredo: Associazione Giuseppe Acerbi, 90-92.
- ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μάρω 2005: *Γλώσσα και κοινωνικό περιβάλλον: Ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας* (Α' μέρος). Περιοδικό *Παρουσία*, Παράρτημα αρ. 64. Αθήνα.

- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 2006: Διάλεκτος. *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*, Ενότητα «Θεωρία και Ιστορία», Υποενότητα «Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας», Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2006 (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», Υποέργο 1, Πακέτο Εργασίας 5: «Η Ελληνική Γλώσσα»). www.greek-language.gr.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. 2006: Στάσεις απέναντι στη γλώσσα. *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*, Ενότητα «Θεωρία και Ιστορία», Υποενότητα «Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας», Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2006 (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», Υποέργο 1, Πακέτο Εργασίας 5: «Η Ελληνική Γλώσσα»). www.greek-language.gr.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μάρω 2006: Οι νεοελληνικές διάλεκτοι στον δημόσιο λόγο: δείγματα αντιμετώπισής τους. Στο Ιωάννης Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ & Πάνος ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ (επιμ.), *Ευεργεσία - Τόμος Χαριστήριος στον Παναγιώτη Κοντό* [=Παρουσία ΙΖ'-ΙΗ', 2004-2005], τόμ. Α'. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 53-65.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μάρω (2007): Συμβολικές διαστάσεις στην πραγμάτωση της γενικής ξενόγλωσσων μονάδων. *Γλωσσικός Περίπλους - Μελέτες αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*. Επιμέλεια: Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, 121-132.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μ. [2007]: Μύθοι για τη γλώσσα στην ελληνική εκδοχή τους: ιδιαιτερότητες, αντοχές, επανερμηνείες. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού & Γενικής Παιδείας, Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη, Επιστημονικό Συμπόσιο *Μύθοι και ιδεολογήματα στη σύγχρονη Ελλάδα*, 23 & 24 Νοεμβρίου 2005, 199-223.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μαρία 2007: Γλωσσικά στερεότυπα και κοινωνικές προκαταλήψεις. Σχολή Μωραΐτη, *Επιστημονική Ημερίδα «Το σχολείο ως χώρος παραγωγής και συντήρησης στερεοτύπων»*, 2 [20] Μαΐου 2000, Αθήνα, Σχολή Μωραΐτη, 63-78.
- ΚΑΚΡΙΑΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μάρω (2008): Ορθογραφικές μεταρρυθμίσεις: στάσεις και αντιστάσεις. Στο Μαρία Θεοδωροπούλου (επιστ. επιμ.) *Θέρμη και φως*. Αφιερωματικός τόμος στη μνήμη του Α.-Φ. Χριστίδη. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 365-383.

ΚΑΚΡΙΔΗ-ΦΕΡΡΑΡΙ Μάρω (2008): Επανάληψη και φυσική συνομιλία: ο ρόλος των επαναληπτικών σχημάτων στην οικονομία του διαλόγου. *Γλώσσας χάριν*, Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη, επιστ. επιμ. Αμαλία Μόζερ, Αικατερίνη Μπακάκου-Ορφανού, Χριστόφορος Χαραλαμπίκης, Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 374-388.

ΚΑΚΡΙΔΗ Μάρω (2010): Αρωγή και ευδοκίμηση. Πώς ευδοκίμησαν οι γλωσσικές αντιπαραθέσεις με την αρωγή των Γενικών Εξετάσεων. Στο Βασίλης ΒΑΜΒΑΚΑΣ & Παναγής ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (επιστ. επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, Αθήνα: Το πέρασμα, 42-44.

ΚΑΚΡΙΔΗ Μάρω (2010): Μονοτονικό. Η καθιέρωση και οι νέοι γλωσσικοί συντηρητισμοί. Στο Βασίλης ΒΑΜΒΑΚΑΣ & Παναγής ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (επιστ. επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, Αθήνα: Το πέρασμα, 336-339.

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Γιάννης & Μάρω ΚΑΚΡΙΔΗ (2010): Γλώσσα των νέων. Αναγνώριση, αποδοχή και κριτική των νεανικών ιδιωμάτων. Στο Βασίλης ΒΑΜΒΑΚΑΣ & Παναγής ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (επιστ. επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, Αθήνα: Το πέρασμα, 86-89.

MARIA KAKRIDI-FERRARI (υπό δημοσ.): Quelques questions sur la dynamique de la standardisation en grec moderne. Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *Processus et typologie de standardisation linguistique: Balkans et Méditerranée*, Παρίσι, INALCO, 6-7 Απριλίου 2012.

- Βιβλιοκρισίες:

α) Josiane Boutet, *Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία*, Μετάφρ. Άννας Ιορδανίδου - Ειρήνης Τσαμαδού, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1984. Στο *Γλωσσολογία* 2-3, 1983-1984 [1985], 195-198.

β) Maria Sifianou, *Politeness Phenomena in England and Greece. A Cross - Cultural Perspective*, Oxford: Clarendon Press, 1992. Στο *Γλωσσολογία* 9-10, 1990-1991 [1994], 288-292.

γ) Χριστίδης Α.-Φ. (επιστ. επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας - από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001.
Στο *Πρόσωπα - 21ος αιώνας* (Εφημ. *ΤΑ ΝΕΑ*), 8/12/2001.

- δ) Georgakopoulou Alexandra & Marianna Spanaki (eds.), *A Reader in Greek Sociolinguistics (Studies in Modern Greek Language, Culture and Communication)*, Oxford, Bern, Berlin etc.: Peter Lang, 2001. Στο *Journal of Sociolinguistics* 7/1, Φεβρουάριος 2003, 114-118.
- ε) Μ. Ζ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, 2003. *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*, Ενότητα «Θεωρία και Ιστορία», Υποενότητα «Ιστορίες της ελληνικής γλώσσας», Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2006 (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», Υπόεργο 1, Πακέτο Εργασίας 5: «Η Ελληνική Γλώσσα»). www.greek-language.gr.
- Άρθρα γλωσσολογικού περιεχομένου σε εγκυκλοπαίδειες, εφημερίδες και περιοδικά, πανεπιστημιακές σημειώσεις για το μάθημα της Κοινωνιογλωσσολογίας.